

Oponentský posudek

Typ posudku	Oponentský posudek disertační práce
Název práce	Hodnocení intelektuálního kapitálu regionů
Autor	Ing. Veronika Hájková
Školící pracoviště	Ústav správních a sociálních věd Fakulta ekonomicko-správní, Univerzita Pardubice
Školitel	Prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
Oponent	doc. Ing. Jaroslav Blaha, Csc.
Pracoviště oponenta	Vysoká škola finanční a správní, z.u. Fakulta ekonomických studií

V posuzované disertační práci autorka v potřebném rozsahu a vhodným způsobem respektuje požadavky Zákona č. 137/2016 Sb. O vysokých školách v platném znění § 47 Doktorský studijní program.

Problematika intelektuálního kapitálu obecně a při respektování specifikací ve vybraných regionech je prezentována možným způsobem. Jsou zkoumány vlivy různých forem intelektuálního kapitálu na současný stav i perspektivu rozvoje Evropské unie jako celku i jednotlivých regionů zvláště.

Na přelomu století dochází v tržních ekonomikách k celé řadě změn ekonomických technologických, podnikatelských. Významným důsledkem těchto změn je i nutnost změny znalostního přístupu k jejich důsledné realizaci. Výrazně narůstá potřeba zvyšování znalostí lidí – intelektuálního kapitálu v podnikatelské sféře i v rámci regionů ve zkoumané oblasti. V tom je možné spatřovat význam a aktuálnost výzkumných aktivit autorky disertační práce.

Teoretická východiska

Prezentace vybraných teoretických poznatků o zkoumané problematice potvrzuje autorčiny hluboké znalosti. Široce jsou využívány informace z obsahu vystoupení účastníků různých vědeckých konferencí, odborných statí i publikací. Tak trochu zůstalo opomenuto pojetí tacitních a explicitních znalostí lidí (s. 14). Jejich využití při současné vysoké mobilitě osob, může významným způsobem, spolu s rozvojem relačního kapitálu, ovlivnit míru rozvoje jednotlivých regionů a vybraných subjektů v nich. V tomto smyslu lze pozitivně hodnotit i východiska výběru indikátorů pro hodnocení lidského a relačního kapitálu v regionech.

Cíl disertační práce

Deklarovaný cíl disertační práce „... hodnocení intelektuálního kapitálu a jeho efektivnost na úrovni regionů.“ je formulován poněkud vágně. Absentuje uvedení důvodu a smysl tvorby této disertační práce, východiska a aktivity nutné k naplnění podmínek pro toto hodnocení a podnětů ke „... zvyšování efektivnosti regionální politiky ...“ (závěr, s. 95) S vědomím takto prezentovaného cíle byly zřejmě následně formulovány specifické, dílčí cíle. Ve své podstatě mají spíše charakter výzkumných problémů, které je třeba zkoumat a realizovat k naplnění uváděného cíle. Obdobným způsobem lze hodnotit i hypotézy. K zvýšení kvality a možnostem jejich hodnocení by jistě přispělo uvedení podmínek, za jakých lze posuzovat míru jejich naplnění.

Zvolené metody získávání a následné analýzy informací

V tomto smyslu použité metody lze považovat za vhodné. Hodnocení intelektuálního kapitálu regionů je velmi náročné. Celá řada hodnotících kritérií postrádá možnost kvantifikace. Lze tak předpokládat značnou míru subjektivního pohledu. Při výběru metod a vymezení výzkumných aktivit byly zřejmě autorkou přednostně využívány získané poznatky ze studia zkušeností zahraničních autorů.

Vybrané metody umožňují získané poznatky v nezbytném rozsahu kvantifikovat. Autorka tak měla možnost na jedné straně posuzovat široký rozsah informací a na straně druhé jejich zúžení pro možnost jejich objektivního posouzení.

Výsledky

Spolu s prezentovaným výběrem indikátorů se podařilo vytvořit určitý standardizovaný proces hodnocení intelektuálního kapitálu v regionech. Diskuse může být vedena o formulovaných kritériích. Ve 4. kapitole jsou pouze jednotlivé indikátory uvedeny s konstatováním jejich možných projevů s odkazy na zdroje Eurostatu, Indexu technologické připravenosti a dalších. Diskutovat lze o tom, jak navržené indikátory a vybraná kritéria v nich přispívají, nebo mohou přispívat k posouzení míry naplnění hypotéz deklarovaných ve druhé kapitole (s. 29 a 30).

Získávání informací pro 259 NUTS 2 a jejich následná analýza, představují významný přínos autorky k hodnocení zkoumané problematiky. Pozitivně lze hodnotit aktivity k získání těchto potřebných informací ve třech, časově navazujících, obdobích. Podařilo se tak, s dostatečnou přesností (při respektování vybraných kritérií), předložit obraz o zkoumaných hodnoceních intelektuálního kapitálu.

V 5. kapitole je uvedena prezentace získaných informací. Představuje pragmatický, deskriptivní pohled. V jednotlivých tabulkách, ve kterých jsou uváděny výsledky (tab. 10 až 17) jsou získané informace uváděny formou konstatování, bez diskuse možného využití. Podobným způsobem je prezentována i vizualizace získaných poznatků v kapitole šesté.

Kapitola sedmá představuje pokus autorky, s využitím poznatků uváděných v 5. a 6. kapitole a vybraných metod (metoda analýzy obalu dat (DEA), vymezením kategorizace shluků jednotlivých komponentů intelektuálního kapitálu), prezentovat a vizualizovat poznatky získané v průběhu výzkumu. K posílení efektu prezentovaných závěrů by jistě přispěly vlastní komentáře doplněné o možnou míru naplnění uváděných hypotéz.

Výsledky výzkumné práce uvedené v 8. kapitole představují určitý souhrn informací z předchozích kapitol. Prezentace zjištěných a zhodnocených poznatků je určitým pokusem naznačit přínos pro společenskou praxi (bod 8.2), který lze hodnotit pozitivně. Charakteristika a závěry autorky pro další rozvoj regionálních politik jsou souborem, který může významným způsobem tomuto rozvoji napomoci. Nicméně je nutno uvést, že ani v 8. kapitole, ani v závěru práce není uvedena míra naplnění hypotéz deklarovaných ve druhé kapitole.

Autorka prezentuje rozsáhlý soubor literárních pramenů z různých zdrojů. Vytvořila si tak dostatečné podklady pro získání potřebného přehledu o zkoumané problematice.

Jako komplexní pohled na posuzovanou disertační práci lze konstatovat, že představuje přínos pro rozvoj zkoumané oblasti. K vyšší kvalitě by jistě přispělo uvedení konkretizace důvodu formulace cíle ve vztahu k tématu disertační práce i „chtění“ autorky.

Pozitivně lze hodnotit uvedení možné specifikace a členění indikátorů intelektuálního kapitálu obecně a s aplikací na regiony, zejména NUTS 2. Lze souhlasit s konstatováním autorky v závěru o nutnosti rozšířit a případně specifikovat jednotlivé indikátory a rozpracovat vybrané metody jejich zkoumání .

Závěry

Předložená disertační práce obsahově i po stránce formální splňuje požadavky stanovené pro takovýto druh vědecké práce. Východiskem bylo shromáždění potřebných teoretických poznatků, získání informací o praktické realizaci a analýzy forem intelektuálního kapitálu a jejich následné analýze. Autorka prokázala, v potřebné kvalitě a rozsahu, schopnost zpracovat kvalitní práci.

Předloženou disertační práci doporučuji k obhajobě. Na základě průběhu a výsledků obhajoby udělit titul doktor (Ph.D.).

V Praze, 30. květen 2016

doc. Ing. Jaroslav BLAHA, CSc.

